

Universitas Tarraconensis, X (Tarragona, 1991).

Notícies i documents sobre les Muralles de Barcelona a l'època de Pere el Cerimoniós.

Josefa MUTGE i VIVES*

Pel que fa a l'aspecte urbanístic, el segle XIV i especialment el regnat de Pere el Cerimoniós varen tenir una especial importància per a Barcelona. Fou l'època en què es construïren les segones muralles, les drassanes i en què també es varen obrir i pavimentar molts carrers i places.

En treballs anteriors hem estudiat aquests darrers aspectes¹. Aquí donarem algunes notícies sobre la construcció de les muralles esmentades, tot publicant en Apèndix tres documents dels registres de cancelleria de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, que ens demostren l'interés que el Cerimoniós va tenir en el fet que aquestes obres es duguessin a terme.

Passem, doncs, a comentar els esmentats documents:

A mitjan segle XIV encara faltava emmurallar la part de l'anomenat Raval de Barcelona, és a dir, els barris que s'anaven formant a l'altra banda de la Rambla i també la part marítima, la qual s'havia anat deixant, atès que era el

* *Institució Milà i Fontanals (CSIC, Barcelona)*.

Les abreviatures utilitzades en aquest article són les següents: ACA = Arxiu de la Corona d'Aragó; C = Cancelleria; fol., fols. = foli, folis; pà., pàgs = pàgina, pàgines; r. = recto; reg. = registre; v. = verso.

1. MUTGE I VIVES, J.: "Algunes millores urbanístiques a Barcelona durant el regnat d'Alfons el Benigne (1327-1336)", *El Pla de Barcelona i la seva història* ("Actes del I Congrés d'història del Pla de Barcelona, celebrat a l'Institut Municipal d'Història, els dies 12 i 13 de novembre de 1982"), Barcelona (1984) pàgs. 161-172; IDEM, "Les drassanes de Barcelona en temps d'Alfons el Benigne i de Pere el Cerimoniós", *II Congrés d'història del Pla de Barcelona*, Barcelona (en curs de publicació); IDEM, "Contribución al estudio del urbanismo en el siglo XIV. Noticia documental de la pavimentación de una plaza y una calle em 1356", *Homenaje al Prof. Carlos Seco*, Madrid (1989), pàgs. 31-34.

sector que menys perill oferia de ser atacat a causa de les dificultats que hi havia per a desembarcar-hi².

El dia 5 d'octubre de 1359, Pere el Cerimoniós va assistir personalment a la reunió del Consell de Cent, i per tal d'accelerar l'obra de les muralles de Barcelona, va manar:

1^{er}. Que tots els que vivien a la ciutat i tenien possessions, heretats o rendes, tant si eren clergues com militars o "generosos", havien de contribuir en l'esmentada obra, de la manera que els consellers establissin;

2^{on}. Que la quarantena part de les quantitats deixades en testament a favor de l'ànima fossin invertides en la construcció dels murs, així mateix tal com ho disposessin els consellers³.

Per tal que tot això es complís, el 7 d'octubre del mateix any el rei va donar facultat als consellers de Barcelona perquè elegissin, una vegada i totes les que calgués, dos prohoms, aquells que consideressin més idonis, amb possibilitat de canviar-los, a fi que fessin complir a tothom les disposicions esmentades. Aquests prohoms haurien d'actuar sempre d'acord amb els consellers anomenats i segons la voluntat d'aquests darrers. Tots els habitants de la ciutat haurien de pagar la quantitat que els seria fixada de manera proporcional a les propietats que posseïssin. Si no ho pagaven, hi podien ser obligats amb confiscació dels béns⁴.

I com que el bé comú tenia preferència sobre el privat, el rei va donar ordre d'enderrocar qualsevol edifici o paret i d'ocupar tots els horts i terrenys que calguessin per a l'emmurallament, tant si pertanyien a persones laiques com eclesiàstiques. Les muralles havien de ser de tal amplària que els habitants de la ciutat, cavalcant, les poguessin defensar i que s'excloués la possibilitat d'atacar-les des de la part exterior.

Els dos prohoms designats pels consellers tenien poders per a castigar durament aquells qui s'oposessin a aquestes ordres del rei amb penes civils i criminals, sempre d'acord amb els consellers i sense admetre excepcions ni excuses de cap mena. Aquests prohoms podrien comptar amb el consell i l'ajuda del governador general, del veguer, del batlle i de tots els altres oficials reials⁵.

El 26 d'agost de 1362, a petició dels consellers de Barcelona, Pere el Cerimoniós els va ampliar la concessió que acabem d'esmentar. Va permetre que ells o bé els prohoms que ells mateixos elegissin poguessin canviar les penes de mort o corporals, imposades com a càstig a aquelles persones que s'oposessin al bon desenvolupament de l'obra de les muralles, en penes pecuniàries; de manera

2. CARRERAS Y CANDI, F.: "La ciutat de Barcelona", a *Geografia General de Catalunya*, dirigida per F. Carreras y Candi, Barcelona, s. d., pàg. 344.

3. ACA, C, reg. 907, fol. 145 v. (Apèndix, document 1). Cita CARRERAS Y CANDI, F. "La ciutat de Barcelona", pàg. 345.

4. ACA, C, reg. 907, fol. 146 r. (Apèndix, document 1). Cita CARRERAS Y CANDI, F. "La ciutat de Barcelona", pàg. 345.

5. ACA, C, reg. 907, fols. 146 r.-146 v. (Apèndix, document 1). Cita CARRERAS Y CANDI, F. "La ciutat, de Barcelona", pàg.345.

que aquests diners s'invertissin en l'obra dels esmentats murs. Els dos prohoms no podrien percebre cap diner per aquest concepte, sinó que tot ho havien de lliurar als clavaris de la ciutat, els quals n'haurien de retre comptes al mestre racional. Els prohoms tenien competència no tan sols a la ciutat, sinó també a tot el territori de Barcelona⁶.

En aquest mateix any de 1362, el rei va fer donació d'antenes i arbres de naus inservibles de la drassana de Barcelona per a l'obra de les muralles⁷. Malgrat això, els consellers de Barcelona es varen queixar al rei que no podien afrontar les diverses càrregues econòmiques de la ciutat a causa de les despeses motivades per la construcció de les muralles i a causa també de les quantitats donades al monarca per a ajudar-lo a la guerra que sostenia amb Castella. Llavors, el dia 1^{er} de setembre de 1362, Pere el Cerimoniós els va permetre l'establiment de l'impost anomenat *barra* o *bústia*, que consistia a exigir el pagament d'un diner a totes aquelles persones que entressin o sortissin de la ciutat amb un animal de bast. Aquesta quantitat la pagarien una sola vegada al dia. A totes i cadascuna de les portes de Barcelona, els consellers podrien designar-hi uns recaptadors que recollissin fidelment l'esmentat impost. Els consellers estaven, així mateix, autoritzats a vendre l'impost per setmanes, mesos o anys, segons ho volguessin. Aquest tribut el podrien exigir al llarg de cinc anys i esmerçar-lo en les despeses de la ciutat⁸.

Ja hem dit que, per a la construcció de les muralles, es varen enderrocar edificis i foren ocupats horts i terrenys. Per especial disposició del rei, varen ser confiscades totes aquelles propietats situades a menys de trenta pams de la cana de Barcelona, pel que fa a la part interior de les muralles, i les situades a menys de 25 pams, pel que fa a la part exterior⁹. Per tal que aquesta disposició no fos violada en l'esdevenidor, el 5 de setembre de 1362 el Cerimoniós va prohibir que

6. ACA, C, reg. 907, fols. 146 v.-147 r. (Apèndix document 1).

Recordem que el territori de Barcelona s'estenia des de Montgat a Castelldefels; i de Montcada, del lloc de Finestrelles, del coll de Cerola, de la Gavarra, de Vallvidrera i de Molins de Rei de Llobregat fins a dotze llegües dins mar. Així ho llegim repetides vegades en els "Llibres del Consell" de l'Arxiu històric de la ciutat de Barcelona.

7. CARRERAS Y CANDI, F. "La ciutat de Barcelona", pàg. 345.

8. ACA, C, reg. 907, fol. 155 r. (Apèndix, document 2). Cita CARRERAS Y CANDI, F. "La ciutat de Barcelona", pàg. 346 i nota 920.

La barra o bústia, en el seu origen, era una autorització reial per imposar un tribut als que passaven per ponts o camins. Hom col·locava una barra travessera, la qual cosa indicava que el pas era prohibit si no es pagava l'exacció. I d'aquí en va derivar el nom. Aquest impost recorda el peatge, passatge i pontatge. Era una tributació transitòria i tenia com a finalitat recaudar numerari per a la construcció de ponts, camins, carrers i altres despeses importants. Barcelona el va obtenir tot sovint. Pere el Cerimoniós el va concedir per primera vegada a la ciutat el 3 de juliol de 1352. [Vegueu CARRERAS Y CANDI, F.: "La ciutat de Barcelona", pàg. 644; BROUSSOLLE, J.: "Les impositions municipales de Barcelone de 1328 à 1462", *Estudios de Historia Moderna*, V, Barcelona (1955), pàgs. 90-91].

9. ACA, C, reg. 907, fol. 156 r. (Apèndix, document 3). Cita CARRERAS Y CANDI, F.: "La ciutat de Barcelona", pàg. 346.

mai fos donat, venut o cedit en establiment o d'una altra manera a ningú, gratuïtament ni mitjançant diners, cap espai situat dintre dels límits esmentats. I quedava terminantment vedat dur-hi a terme qualsevol edificació, de tal manera que, per sempre més, els voltants de la muralla fossin d'ús públic. Ultra això, el rei manava que les cases que serien edificades davant la part exterior dels murs no podrien tenir una alçària superior a les 4 canes barcelonines. A aquells qui no respectessin aquestes disposicions i construïssin cap edifici, els seria enderrocat immediatament i encara haurien de pagar la multa de 1.000 morabatins d'or. El rei manava al seu fill, l'infant Joan, que respectés aquesta ordinació i la mantingués¹⁰.

He tingut molt de gust en dedicar aquest treball a la Memòria del malaguanyat Prof. Cortiella i agraeixo l'oportunitat d'haver pogut participar en el volum d'Homenatge.

Apèndix documental

1

1362, agost, 26. Barcelona.

Pere el Cerimoniós amplia al consellers de Barcelona les concessions que els havia fet el 5 i el 7 d'octubre de 1359, el document de les quals és inserit, per tal que es duigués a terme la construcció de la muralla del Raval de la ciutat. Aquestes concessions eren: 1. Que tots els habitants de Barcelona, sense distinció de classe, haurien de contribuir econòmicament a la construcció de l'emmurallament; 2. Que la quarantena part de les deixes testamentàries a favor de l'ànima també seria enmarçada en la dita obra; 3. Els consellers de Barcelona podrien designar dos prohoms, encarregats de fer complir tot això i de castigar els infractors; i 4. Tots els edificis situats als voltants dels llocs on hom preveia de construir el nou mur serien enderrocats. Ara, els permet que, en endavant, les penes de mort o corporals en què incorreguessin els infractors de les esmentades disposicions podrien transformar-se en penes pecuniàries i ser invertides en el susdit emmurallament.

ACA, C, reg. 907, fols. 145 v.-147 r.

Civitatis Barchinone

10. ACA, C, reg. 907, fols. 156 r.-156 v. (Apèndix, document 3).

Nos Petrus *et cetera*.

Dudum, concessionem fecisse recolimus vobis, dilectis et ffidelibus nostris consiliariis et probis hominibus Barchinone, cum carta continencie subsequentis:

“Nos Petrus, Dei gracia rex Aragonum *et cetera*.

Considerantes nos, circa honorem nostrum ac salvamentum et bonum statum civitatis Barchinone et habitancium in eadem, cedula, ut convenit intendentes, hiis diebus, consiliarios et probos homines civitatis ipsius in Centum Iuratorum consilio, in domo consilii monasterii fratrum predicatorum civitatis pretacte congregato presentes, ad quam specialiter accessimus, hac de causa, monuisse, induxisse atque rogasse, eisque iniunxisse, sano consilio consulentes, ut menia atque valla que in circuitu suburbii civitatis ipsius incepta sunt, continuarent et continuari facerent diligenter, usque ad perfeccionem integram eorumdem.

Attendentes, etiam, dictos consiliarios et probos homines nostram intencionem laudabilem approbantes, premissa per nos ab eis petita liberaliter concessisse. Nosque, ad eorum humiles supplicacionem, cum carta nostra, pendentis nostro sigillo munita, data Barchinone, quinta die octobris, anni subscripti, nostri tenore edicti, edidisse, statuissse ac etiam ordinasse quod omnes et singuli in dicta civitate et eius territorio et terminis, habitantes et habitaturi ac in eis possessiones, hereditates et redditus habentes, cuicumque status, dignitatis, gradus, legis seus condicionis sint aut fuerint, sive sint clerici vel milites aut generosi aut alii quicumque, in murorum et vallorum premissorum expensis fiendis contribuant // [Fol. 146 r.] atque solvant ac solvers et contribuere teneantur, prout per consiliarios et probos homines dicte civitatis, qui nunc sunt et pro tempore fuerint, extiterit ordinatum.

Et cum alia nostra carta, nostri pendentis sigilli munimine roborata, sub predicta data confecta, nos, etiam, statuissse et ordinasse quod, ex hiis omnibus et singulis, que omnes et singuli cives et habitatores civitatis premissae, presentes et futuri, in eorum testamentis vel aliis ultimis voluntatibus pro animabus suis ad iamdictos tamen usus, acceperit pars quadragesiman vel illa maior vel minor pars, de qua consiliarii et probis hominibus pretacte civitatis visum fuerit expedire, effectualiter deducatur, convertenda totaliter in dictorum murorum et vallorum expensis ac sumptibus faciendis, ad ordacionem consiliariorum et proborum hominum predictorum, prout hec et alia in cartis premissis largius exprimentur.

Idcirco, ad hoc, ut edictum ac statuta et ordinaciones nostre prefate, necnon omnia alia et singula que ad dictorum murorum et vallorum perfeccionem et fortiorem ac utilem defensionem dicte civitatis et existencium in eadem necessaria se opportuna occurrerint, facilius¹¹ et celerius, Dei suffragante iuvanem, sicut ex corde apertius valeant expediri et contradicentes et inobedientes dictorum edicti statutorum et ordinacionum et contentorum in ipsis, a contradiccione et inobediencia melius compesci valeant. Et pro eisdem contradic-

cione et inobediencia, si necesse fuerit, puniri et ad observandum et tenendum contenta in ipsis compelli, prout exposit tanti tamquam necessarii et accomodi qualitas facti, huius presens tenore, concedimus et facultatem plenariam elargimur consiliariis et probis hominibus civitatis predictae, presentibus et futuris, quod huiusmodi facultatis et concessionis, per nos eis attributa auctoritate, possint eligere, semel et pluries, duos probos homines de quibus eis melius videbitur et eos, quando et quotiens eis videbitur mutare, qui eligendi, contenta in dictis edicto et statutis ac ordinacionibus que superius et inferius continentur effectualiter exequantur, de consilio tamen consiliariorum civitatis predictae, iuxta eorum arbitrium voluntatis. Quibus, cum hac eadem, damus plenariam facultatem quod, nomine nostro et pro nobis, valeant exequi et exequi facere omnia et singula in edicto, statutis et ordinacionibus supradictis expressa, et omnes et singulos qui ad predicta teneantur, cuiusvis status, dignitatis, legis seu condicionis sint vel fuerint, ad contribuendum et solvendum in predictis, iuxta eorum edicti et statutorum et ordinacionum tenores et, prout ad hec taxati fuerint per consiliarios et pprobos homines antedictos, possint compellere in personis etiam et in bonis. Et cum comunis utilitas sit preferenda private, possint, etiam, diruendo et dirui faciendo quorumcumque privatorum, clericorum aut laicorum, in illa latitudine et longitudine, de quibus eis videbitur, hospicia et ortorum seu prediorum clausuras et quoscumque parietes seu edificia alia quecumque, tam intra quam extra¹² dicta incepta et perficienda menia atque valla; omnia et singula facere et fieri facere que ad fortissimam defensionem et municionem salubrem dicte civitatis eis opportuna et necessaria videbuntur, taliter quod, per existentes in dicta civitate, in circuitu circa dicta menia, equitando vel deambulando euntes, eadem menia defendi valeant, et inimicis, a parte exteriori dicta menia, expugnandi opportunitatis precludatur. Necminus, etiam, possint dicti duo eligendi quoscumque contradicentes et inobedientes premissis ac // [Fol. 146 v.] quoscumque delinquentes, per viam contradiccionis, inobediencie aut concitacionis vel alia, super quibuscumque que premissorum turbacionem seu impedimentum concernere videantur, fortiter mulotando et alia civiliter et criminaliter, de consilio dictorum consiliariorum, punire in personis et bonis, prout eis videbitur faciendum. Hec itaque omnia et singula per predictos exequi volumus fieri et compleri, quibuscumque excepcionibus, excusacionibus et racionibus ac appellacionibus semotis omnimode et reiectis. Quoniam, nos super predictis omnibus et singulis et dependentibus, incidentibus seu emergentibus ex eisdem et eis connexis, premissis duobus, cum iurisdiccione omnimoda, per presentem comitimus plenaire vices nostras.

Mandantes gubernatori generali eiusque vices gerenti in Cathalonia, necnon vicario et baiulo Barchinone, ceterisque officialibus et subditis nostris,

11. falicius *en el ms.*

12. extra, *interlineat.*

presentibus et futuris, quod dictis duobus probis hominibus, semel et pluries, ut predicatur, eligendis, super premissis assistant omni auxilio, consilio et favore, totiens, quando et quotiens inde fuerint requisiti. In cuius rei testimonium, presentem fieri iussimus, nostro pendenti sigillo munitam.

Datam Barchinone, septima die octobris, anno a nativitate Domini M^o CCC^o quinquagesimo nono, nostrique regni vicesimo quarto. Rex Petrus”.

Verum, cum pro parte vestri dictorum consiliariorum et proborum hominum Barchinone nobis fuerit humiliter supplicatum ut dictam concessionem ampliare, per infrascriptum modum, de benignitate regia dignaremur, propterea, vestra supplicatione benigne admissa, vobis, dictis consiliariis et probis hominibus seu dictis duobus per vos electis et decetero eligendis, concedimus, cum presenti, quod ipsi duo electi et eligendi, de et cum consilio vestrum dictorum consiliariorum Barchinone, qui estis et erunt pro tempore, possint remittere et perdonare seu relaxare, in totum vel in parte¹³, penas et mulctas per eos ferendas seu quas quicumque turbantes et impediens dictum opus duxerint committendas vel etiam penas corporales, tam mortis quam alia, desidentes ex penarum impositionibus factis vel faciendis per dictos electos seu eligendos, contra impediens dictum opus seu perturbantes, convertere in penas pecuniarias, prout ipsis duobus electis, de et cum consilio dictorum consiliariorum fuerit bene visum. Volentes et concedentes vobis quod pecunia inde proventura in operibus dictorum murorum et vallorum penitus convertatur, sic quod dicti duo electi seu eligendi proceres nichil inde recipiant, set pecuniam ipsam recipiant clavarii dicte civitatis, qui de receptis et administratis ex inde rationali dicte civitatis et non alii, teneantur reddere rationem. Volentes, nichilominus, et concedentes ipsis duobus probis hominibus quod potestas earum per nos eis comissa, nedum in dicta civitate, immo etiam intus territorium et terminos eiusdem civitatis omnimode extendatur.

Mandamus, itaque, per presentem, universis et singulis officialibus nostris, presentibus et futuris, quatenus huiusmodi concessionem nostram firmam habeant et observent et contra non veniant quavis causa. In cuius rei testimonium, hanc fieri iussimus, nostro sigillo pendenti munitam.

Datum Barchinone, vicesima sexta // [Fol. 147 r.] die augusti, anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo sexagesimo secundo, regni que nostri vicesimo septimo.

Vidit B. de Ulzinellis.

Jacobus Conesa, ex capitulis provisus in consilio. Et vidit eam thesaurarius qui eam signavit mandati cancellarii.

13. *Segueix multas, ratllat.*

Probata.

2

1362, setembre, 1. Barcelona.

Pere el Cerimoniós, atenent la súplica dels consellers de Barcelona i, per tal que poguessin afrontar les despeses ocasionades a la ciutat per la construcció de la muralla del Ravaql i per la contribució a la guerra amb Castellà, els permet l'establiment de l'impost anomenat barra o bústia durant cinc anys, que consistirà en el pagament d'un diner al dia per tots aquells qui entrin o surtin de Barcelona amb un animal de bast. A cada portal de la ciutat hi haurà recaptadors encarregats de recollir fidelment l'esmentat impost.

ACA, C, reg. 907, fol. 155 r.

Al marge esquerre: Sine precio quia fuit conventum in capitulis proferte domini regis.

Nos Petrus et cetera.

Ad humilem supplicacionem nobis factam per vos dilectos et fideles nostros consiliarios et probos homines Barchinone, asserentes quod dicta civitas nequit sufficere ad incumbenciam sibi onera varia et diversa, tam ratione operis non mediocriter sumptuosi murorum et vallorum que assidue fieri facitis in dicta civitate, pro tuicione ipsius, quam etiam, propter donum quod nobis noviter fecistis in subsidium guerre vigentis inter nosw et regem Castelle, tenore presentis, concedimus vobis et plenam ac liberam licenciam impertimur quod possitis ponere seu constituere et ordinare in dicta civitate barram sive bustiam, duraturam per quinque annos ab hac die inantea computandos, sub hac forma: quod pro quolibet animali onerato quod intrabit dictam civitatem vel ipsam exhibit, solvatur unus denarius, semel in die tantummodo et non ultra. Et quod ad singula portalia dicte civitatis possitis deputare nuncios vel exactores qui dictum vectigal seu ius ipsius barre petant et colligant fideliter atque bene, vel, etiam, possitis iura ipsa vendere ad septimanas, menses vel annos, prout vestre placuerit voluntati. Et quicquid proveniet ex iuribus dicte barre possitis in utilitates dicte civitatis seu exoneracionem dictorum onerum convertere, ut vobis fuerit bene visum.

Mandantes firmiter, per presentem, universis et singulis officilaibus et subditis nostris, presentibus et futuris, quatenus huiusmodi concessionem nostram firman habeant et observent per dictum tempus et contra non veniant quavis causa. In cuius rei testimonium, hanc fieri iussimus, nostro sigillo munitam.

Datam Barchinone, prima die septembris, anno a nativitate Domini M^o
CCC^o LX^o secundo.
P., cancellarius.
Jacobus Conesa, ex capitulis provisus in consilio.
Vidit eam dominus rex.
Idem
Probata.

3

1362, setembre, 5. Barcelona.

Pere el Cerimoniós concedeix un privilegi als consellers de Barcelona, segons el qual quedava terminantment prohibit donar, vendre, cedir en establiment o d'una altra manera, a ningú, ni gratuïtament ni mitjançant diners, cap espai situat a menys de 30 pams de la cana de Barcelona, pel que fa a la part interior de la muralla que es construïa en el Raval de la ciutat; i a menys de 25 pams, pel que fa a la part exterior. així mateix, era prohibit aixecar cap edifici en els esmentats espais. Ultra això, les cases situades davant la part exterior dels dits murs no podrien tenir una alçària superior a les 4 canes. Als infractors els serien enderrocats els edificis i encara haurien de pagar la multa de 1.000 morabetins d'or.

ACA, C, reg. 907, fols. 156 r.-156 v.

Civitatis Barchinone.

Nos Petrus et cetera.

Attendentes quod vos, dilecti et fidelis nostri consilarii et probi homines civitatis Barchinone¹⁴, pro fortitudine, pulcritudine et decore ipsius civitatis construxistis seu, iam inceptos construi ab antiquo, muros ipsius civitatis continuastis pro maiori parte et continuare ac perficere intenditis, Domino concedente, non absque magnis sumptibus, laboribus et expensis, interveniente, etiam, ordinacione et provisione nostra magna et solerti deliberacione preeunte, iuxta quam, pro maiori fortitudine ipsius civitatis, diruta fuerint seu debent dirui hospicia et hedifficia ipsius muris contigua per spacium triginta palmorum ad mensuram cane Barchinone, a parte interiori ipsorum murorum, et per spacium viginti quinque canarum, a parte exteriori. Attendentes, etiam, quod parum prodesset ordinaciones et provisiones fieri, si processu temporis haberentur in neclectum vel eas violari contingeret seu infringi, propterea, ne per nos aut

14. *Segueix qui, ratllat.*

successores nostros et minus per officiales nostros vel successorum nostrorum aut quosvis alios, propria auctoritate, contra preter seu in derogacione ordinacionum et provisionum nostrarum quicquid valeat attemptari, tenore presentis privilegii, firmiter et perpetuo valituri, statuimus et ordinamus, de certa sciencia et consulte, quod nos vel successores aut officiales nostri vel sucesorum nostrorum negamus, ullo unquam tempore, dare, vendere, stabilire, vel alio quovis modo concedere alicui seu aliquibus personis, gratis vel interveniente peccunia, seu alio quovis dono vel subsidio, personali aut peccuniario, quod per spacium triginta palmorum ad mensuram cane Barchinone, a parte interiori, et per spacium viginti quinque cannarum ad mensuram ipsius civitatis, a parte exteriori ipsorum murorum, possint construere seu hedifficare aut construi vel hedifficari facere, quocumque modo vel reacione, aliquas domos, hospicia, tabulas, envanna aut quis alia hedifficia, sed quod, omni tempore, dicit muri, cum dictis spaciis superdeclaratis, tam a parte interiori quam extra, remaneant francha et libera, hoc est dictum, quod nulla obstacula vel interposiciones domorum, tabularum, envannorum¹⁵ seu quorumlibet aliorum hedifficiorum et ortorum quocumque nomine nuncupentur, fiant aut fieri possint intra spacia memorata, sic quod ambitus infra dictos muros et ambitus extra eosdem, prout sunt designati superius, sint perpetuo deputati usui publico et non possint per quempiam decetero proprio usui applicari. Et, etiam, quod hospicia que erunt a parte exteriori, videlicet, in facie dictorum murorum nequeant tolli in altum ultra mensuram quatuor canarum Barchinone. Ex hiis quidem dicta civitas, tam decore quam robore fulcietur et inimicorum adversantium quorumlibet, si quo tempore, ad dictam civitatem venire presumerent, malignitatibus et conatibus non cedi facilitas precludetur.

Mandantes firmiter, per presentem, vicario et consiliariis Barchinone, qui nunc sunt et erunt pro tempore, quatenus, si forsan aliqui, quavis auctoritate, presumerent aliquid in contrarium attemptare, illud quicquid fuerit attemptatum, statim, diruant seu dirui faciant et reducant ad statum pristinum, non expectata a nobis vel sucesoribus nostris aliqua alia licencia seu mandato. Et, nichilominus, procedant ad exaccionem pene mille morabatinorum auri quam, cum presenti, imponimus fisco nostro applicandorum et habendorum ab illis, si qui fuerint, qui contra predicta presumpserint facere seu venire. Etiam, mandamus inclito ac magnifico infanti Johanni, promogenito nostro carissimo, duci Gerunde et comiti Cervarie, aliisque post eum heredibus et sucesoribus nostris quod presentem ordinacionem nostram firmam habeant, perpetuo, et observent et contra non veniant quavis causa. In cuius rei testimonium, hanc fieri iussimus, nostre magestatis // [Fol. 157 v.] sigillo appendicio communitam.

Datum Barchinone, quinta die septembris, anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo sexagesimo secundo, regniue nostri vicesimo VII^o.

15. envannorum, *interlineat*..

P., cancellarius.
Signum¹⁶ Petri, Dei gracia regis Aragonum, et cetera.
Testes sunt:
Petrus, tarrachonensis archiepiscopus, domini regis cancellarius.
Jacobus, destusensis.
Guillelmus, barchinonensis eepiscopus.
Gasto de Montecatheno.
Arnalldus Dorcau, domicelli.
Sig + num mei, Jacobi Conesa, secretarii dicti domini regis, qui, de ipsius
mandato, hoc escribi feci et clausi.
Dominus rex mandavit mihi Jacobo Conesa.
Vidit eam dominus rex.
Idem.

16. *Segueix un espai en blanc.*

